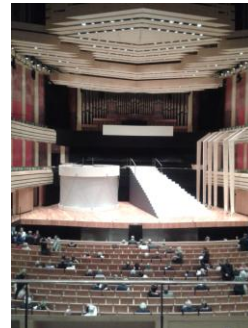

ART65 2015. 10. 31.

Lelkednek sem Art egy kis táplálék

2015. 10. 03. szombat MÜPA

Richard Strauss: **A béke napja / Daphné** két egyfelvonásos opera

Tisztelem és becsülöm Kocsis Zoltán szándékát, hogy bemutassa azokat a Strauss operákat, amelyeket még senki nem mutatott be, Magyarországon, illetve a világon! (Van ilyen is, nem tudom melyik az, de összesen öt Strauss operát nem szokás játszani, ezek: Guntram (1894.), Tűzinség (1901), Intermezzo (1924), Az egyiptomi Heléna (1928/33), Danaé szerelme (1940).

Mivel a MÜPA befogadó hangversenyterem és színház. a bemutatott mű sorozat előadásra nem kerül, azaz nem veszi egyik zenei színház sem repertoárra. Az adott mű egyetlen egy napon hangzik el, aki azon az estén nem tudta megtekinteni az előadást, az belátható időn belül nem is fogja látni. Mivel a mű betanulása egyetlen estére szól, ezért rendszerint olyan vendégénekeseket hívnak, akik már tudják a szerepet. A kórus és a zenekar, pedig teszi a dolgát, hiszen nekik mindegy, hogy mit kell énekelni, játszani, lényeg, hogy legyen munkájuk, és ne bocsássák el őket.

Ezzel együtt nem nagyon értem, hogy mi az értelme a nálunk nem játszott művek, ilyen módod történő bemutatásának. Lehetséges, hogy az állam, valamint a közönség is jobban járna, ha az Operaház (vagy a MÜPA) egy estére meghívná azt a színházat, aki éppen a műsorán tartja az ilyen (vagy más hasonló) művet, vendégjátéokra. Igaz, akkor mivel foglalkozna a Nemzeti Filharmonikusok, rengeteg zenésze, énekes, egyéb alkalmazottja? Szóval lehet, hogy nincs igazam!

Természetesen létezik más szemlélet is, és ha Kocsis Zoltán megteheti, lehet, hogy „zenetörténelmet” ír ismeretlen művek bemutatásával, amellyel mértékadóvá válhat, akkor miért ne tenné? Ebben a szemléletben, valóban nincs igazam. Lásd: a fentebb leírtakat! Hallottuk, hogy tervez ilyesmit, hát majd meglátjuk!

Ami pedig a műveket illeti, nagy siker volt, de engem nem volt képes magával ragadni az előadás. Újra az volt a véleményem, hogy nagyon katonai, németes és már le sem merem írni, hogy „hitleri”, előadásokat nem nagyon bírom elviselni. Nem bírom ezt a „katonaidicshimnuszos”, egyenruhás, meneteléses előadásokat!

Mindössze annyi + történt, hogy tettem két pipát Strauss operalistája mellé. Biztosan nem véletlen, hogy nem játsszák e műveket, sehol nincsenek rendszeresen műsoron, pedig Kocsis szerint „gyönyörű muzsikák”.

Jelenet az előadásból

Velázquez: Breda átadás 1635.

Az opera megírására Strausst Velázquez festménye és Calderón drámája ihlette. A szöveggönyt Joseph Gregor írta. (Miután Straussnak S. Zweiggel megszakadt a kapcsolata.) A 30 éves háború utolsó napjaiban járunk és mindenki utálja, unja, már befejeznék a háborút, nincs élelem, víz, már-már azt tervezik, hogy felrobbantják a várat, amikor fehér zászlóval érkezik az ellenfél.....

Győzelmes örömnep az opera befejezése, felszabadító himnusz, mint a Fidelio végén! Továbbá megjegyezni kívánom, hogy a díszlet és a jelmez makulátlan fehér, emelkedett, tiszta, rendes, jólfésült, amikor egy elgyötört, elszegényedett, fáradt, élelem és ivóvíz nélküli emberseregről van szó!

A **Daphné** egészen más mű (színpadkép és a jelmezek ugyan azok illetve olyanok voltak, mint A béke napja c. műben). Lágy, lírai szinte aranyosnak mondható.

Daphné egy fiatal erdei nimfa a görög mitológiában, Peneusz, a folyóisten leánya. A kis nimfa a természetet dicsőítő dalt énekel, amikor megjelenik gyerekkori játszótársa Leukipposz, aki egy gyönyörű ruhát is hoz neki, a Dionüosz ünnepségre. A lány azonban nem fogadja el. A jelenetet kifigyeli Apollón, aki féltékenyen üldözi a lányt, mert Erósz egy nyilának hatására belebolondult.

Daphné imádkozik az apjához, hogy segítsen neki, így amikor Apollón megérintette, babérfává változott, tehát a becsületén nem esett csorba. A babérfát Apollón ezután szentként tisztelte.

Daphné Leukipposzt siratja, akit Apollón megölt.

Daphné szerepét a fiatal Pasztircsák Polina énekelte, aki 2004-ben elnyerte az Országos Simándy József Énekverseny Első- és Külön-díját. Azóta Mirella Freni tanítványaként diplomázott Olaszországban. Nem régen láttuk (nem abban a feldolgozásban, ami nemsokára itt következik) az Otello Desdemonájaként. Gyönyörű fiatal nő csodás képességekkel. Ebben az operában a szerénység mintaképe volt.

2015. 10. 07. szerda Magyar Állami Operaház

Giuseppe Verdi: Otello

OPERA
MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ
HUNGARIAN STATE OPERA

Giuseppe Verdi
Otello

Opera két részben, négy felvonásban, olasz nyelvén, magyar és angol felirattal
Opera in two parts, four acts in Italian with Hungarian and English subtitles

Bemutató ► 2015. szeptember 26., 18:00, Operaház
Premiere ► 26 September 2015, 6 pm, Opera House

További előadások ► 2015. október 1., 3., 7., 9., 11. – 18:00
Further dates ► 1, 3, 7, 9 and 11 October 2015 – 6 pm

www.opera.hu | www.facebook.com/Operahaz

OPERA
MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ
HUNGARIAN STATE OPERA

Szövegíró | Librettist ► Arrigo Boito
Rendező, látványtervező | Director, visual concept designer
► Stefano Poda
A látványtervező asszisztense | Assistant to the visual concept designer
► Paolo Gianni Cei

Karmester | Conductor ► Pinchas Steinberg

Otello ► Rafael Rojas, Lance Ryan
Desdemona ► Lélay Kiss Gabriella
Jago ► Kálmándi Mihály
Emilia ► Németh Judit
Cassio ► Boncsér Gergely
Roderigo ► Ujvári Gergely
Montano ► Egri Sándor
Lodovico ► Cserhalmi Ferenc
Hírnök ► Zsigmond Géza

Otello, a mór. A katona, a vezér, a szerelmes férj, akit minden érdeme ellenére sem fogad be Velence népe: örökre „fekete”, idegen marad. Egy beilleszkedni vágyó idegen sebezhetőségét pedig könnyen kezdik ki a hamis barátok – és a féltékenység. Az Otello remekmű, 16 év szünet után a Maestro Shakespeare egyik legzsigalmasabb tragediáját komponálta meg új, mégis jellegzetesen „verdi” hangon. A darab új kiállításában, a nemzetközileg elismert Stefano Poda rendezésében kerül az Operaház színpadára.

Otello, the Moor. Soldier, commander and loving husband, but, despite all his merits, the people of Venice do not accept him: he will always be the "black" one, an outsider. The vulnerability of a stranger who strives to integrate can easily be abused by devious friends – and jealousy. Otello is a masterpiece. After a break of 16 years, the Maestro composed an opera to one of Shakespeare's most exciting tragedies with a new but characteristically "Verdian" tone. This new production of Otello is staged at the Opera House by internationally renowned director Stefano Poda.

Médiapartner: **ELLE**

www.opera.hu | www.facebook.com/Operahaz

Nem a hagyományos megszokott Otellót, hanem vadonatúj felfogásban, Stefano Poda (világhírű olasz) rendezésében és látványtervével láttuk az előadást. Ez a rendezés nem az Otello című Verdi által megkomponált operáról szól, hanem egy sajátos látványterv köré felhasznált „alkalmazott”, kísérő zenéről. Elismerem, hogy van ráció a díszletben, amely végig jelen van mind a két részben, csupán csak néha elforog, és másik oldalát mutatja. Egy hatalmas négyzet a főlátvány, amelybe belehasít egy hatalmas hegyes oszlop. Azt hiszem, nem kell hozzá túlon túl nagy fantázia, hogy az ember meglássa miről is van szó. A hatást fokozza, hogy a hatalmas behatolás díszlete felül még fehér, de alulról, kb. a díszlet feléig fekete festékekkel be van fröcskölve, azaz be van sarazva. Megdobálták sárral! Úgyis lehet értelmezni, hogy a fehér és fekete ember egyesülése elrettentő látvány. Ezt a gondolatot viszi tovább a rendező, aki szerint Otello bármilyen hős is, egy migráns, egy betolakodó, örökre „fekete” idegen marad.

Mindezekon felül a hatalmas díszlet fekete síkjában játszanak az énekesek, szintén feketébe öltözve, alig látszanak, sokszor nem láttam, hogy éppen ki énekel. Mintha az énekeseknek csak a hangjukra lett volna szüksége a rendezőnek, a személyes megjelenésükre nem. Lényeg a mozgó látványon, kizárólag csak a színpadképen van Stefano Poda-nál!

Érdekes módon a karmester, Pinchas Steinberg, aki egyébként a kedvencem, valahogy, lagymatag volt. De az is igaz, hogy nem is tudtam igazán a zenére figyelni, mert kerestem a nagy sötétségben, a „sáros” falak között a szereplőket. Feleslegesen persze, mert ebben a rendezésben, nem rajtuk volt a hangsúly. Talán a karmester is alávetette magát a rendező elképzelésének! (Pedig egy operában a zene a lényeg, nem?)

Láttuk a nézőtéren a Fáy Miklóst és kíváncsian vártam, hogy mikor jelenik a kritikája a Népszabadságban. (15. csütörtök) Nem írt annyira rosszat az előadásról, mint amit vártam Tőle. Az újságcikk záró sorait idézem: *„Nem teljesen tévút az előadás, de használni kell hozzá a képzeletünket. Pedig többnyire az opera arra való, hogy más képzeletét használjuk.”* Ezek szerint gondolkodni lusta népség, ne nézze meg ezt az Otellót? Más értelemben pedig, aki szereti a jó operai előadásokat, csak néznie kell, gondolkodni nem? (És fordítva?)

(Nagy bánatom: Visszakerültünk a III. emeletre, mivel a kapcsolatunkat kítették az operából, megszűnt a lehetőségünk a jobb helyekre, megfizethető áron, sajnos!)

Amikor átolvastam - elküldés előtt szoktam – az írásomat, akkor vettem észre, hogy fantasztikus felfedezést tettem, az Otello című operával kapcsolatosan. Valószínűleg ez a rendezés tette számomra nyilvánvalóvá, hogy alig van szereplője az operának és az előadás 90%-ban csak a Jágo és még egy fő van jelen a színen.

A bevezető vihar jeleneten kívül csak a Velenceiek fogadásán van még „tömegjelenet”. Az összes többiben egyszerre csak ketten vannak jelen Otello és Desdemona, Jágo és Otello, Jágo és Cassio, Jágo és Roderigo és újra! Eddig, mozgalmas operának tartottam az Otellót, most pedig kiderült, hogy alig van szereplője, azok sincsenek szinte soha egyszerre jelen, csak párosával.

Ezért van, tehát a hatalmas díszlet és azzal a játékkal, hogy kitöltse valahogy a színpadot a rendező. A látvány hatása miatt azt a kevés szereplőt is eltüntette Stefano Poda. Most tűnt fel csak igazán, hogy a régi rendezésben Fokanov (Jágo), milyen tehetségesen (rendező által vezérelve) töltötte ki énekével és mozgásával azt a hosszú jelenetet, amikor „Gazembernek születtem” című monológját (áriáját) énekli az Operaház hatalmas színpadán. Márpedig betöltötte a teljes teret, mert az is csak utólag tűnt fel, hogy ebben a rendezésben nem is láttam a Jágot, amikor ugyan ezt az áriát énekelte, csak a díszletet, aminek viszont semmi köze nincs Jágohoz, mert az a szerelmet van hívatva ábrázolni, Jágo pedig az emberi (saját) gonoszságát, aljasságát élteti, nem a szerelmet!

2015. 10. 09.péntek Könyvbemutató MagNet Ház Andrassy út 98.

Valcsicsák Zoltán: Álomban-Bhutánban ébredtem

Valcsicsák Zoltán dedikálja a könyvét, R. Juditnak

A MagNet Ház Lótusz termében Orosz Györgyi beszélgetett Valcsicsák Zoltánnal, a könyvének megjelenés alkalmából.

Tulajdonképpen ez az egész bhutáni dolog abból ered, hogy ez az ember olyan helyre jutott el és szerzett különleges élményeket, ahová mi nem jutunk el soha. Szinte csoda, hogy még mindig vannak a világon olyan területek, ahová még nem tört be a civilizáció és viszonylagos függetlenségét tartani tudja. Biztos vagyok benne, hogy a Zoli (és mások) megjelenésével betette a lábát, az európai kultúra. Csak idő kérdése, hogy Bhután meddig tudja visszafogni magát? Mikor fedezik fel, hogy másképpen is lehet élni. Hogy melyik a jobb élet az Övék-e, vagy a miénk, haladjunk-e a korrallal vagy térjünk vissza a faekéhez, ez egy hatalmas kérdés az emberiségnek! Akkor vagyunk-e boldogabbak, hogy autón járunk, vagy ha gyalog? Este a csillagokat bámuljuk-e az égen, vagy az RTL műsorát illetőleg valami filmet nézünk a házi mozinkon?

Röviden fogalmazva Zoli (és társai) éppen azt a kultúrát kezdik megbontani, amiért csodálják Bhutánt.

Egyébként, most láttam igazán a különbséget beszélgetés és beszélgetés között. Igazán érdekes volt számomra, hogy egy profi moderátor és egy „profi” alany mennyire nem tud egymással mit kezdeni, pedig a közeg, a hallgatóság nem volt idegen. Úgy láttam, hogy szinte mindenki személyesen ismerte az író. Még a vetítésre sem került sor, pedig a beszélgetést nem ártott volna illusztrálni. Amikor a Zoli a mi Szalonban járt, megszerethető módon mutatkozott be, és mindenkinek felkeltette az érdeklődését!

Amikor már az Orosz Györgyi elment és a könyv vásárlására került sor, akkor alakult volna ki egy közvetlen disputa, de addigra annyi idő telt el, hogy a közönség elszállingózott.

(A beszélgetésen megjelentek a Zoltán barátai, jó érzés volt Őket újra együtt látni Hidas Gergő, Kárpáti István és a Zoltán, a három, nem igazán tökéletes karrierrel, rendelkező férfi barátsága, egymásra találása, igazán megható volt számomra!)

2015. 10. 10. szombat Kultúrbrigád és az Átrium Film-Színház előadása

Ionesco: Makbett -nemshakespeare-

Nem Shakespeare (látjuk az alcímben, nehogy megtévedjünk), groteszk, tudjuk, hiszen Ionesco, meg vagyunk tanítva a Székek, A kopasz énekesnő, Orrszarvú darabok által. A baj az lehet, hogy a fordítással, esetleg a 21. századra való beszólásokkal kissé eltorzult az eredeti Ionesco. Nagy baj nincsen, csak vannak „üres járatok”, amikor elcsendesül a sziporka! Talán kicsit hosszúra sikeredett az átdolgozás.

A teljes színpadkép narancssárga, semmi kétségünk sincs a felől, hogy hol játszódik a darab. Továbbá a Hevér Gábor alakította Makbett-t, Őt is hamarosan be tudjuk azonosítani. (Kínosan nevetünk, szinte nem merjük elhinni, hogy azt halljuk a színész szájából, amit hallunk.) Örület! Kiderül, hogy vannak a háttérben irányítók, mert a király csak király, másához nem ért, szónokol és király. A színpadon két intrikus nő a feleség és a komorna, irányítják az eseményeket Ők a shakespearei párkák is, magyar parasztasszonynak álcázva, nagyon jó a két nő: Kerekes Éva és Parti Nóra. (Kitérőként jegyezem meg, hogy a Kerekes Éva 49 éves korában is tökéletes alakkal bír! Volt vetkőzés jelenete a két hölgynek és egyiknek sem nem kellett semmit takargatni, de a Kerekes Éva szenzációs! Gratulálok ehhez az alakhoz!)

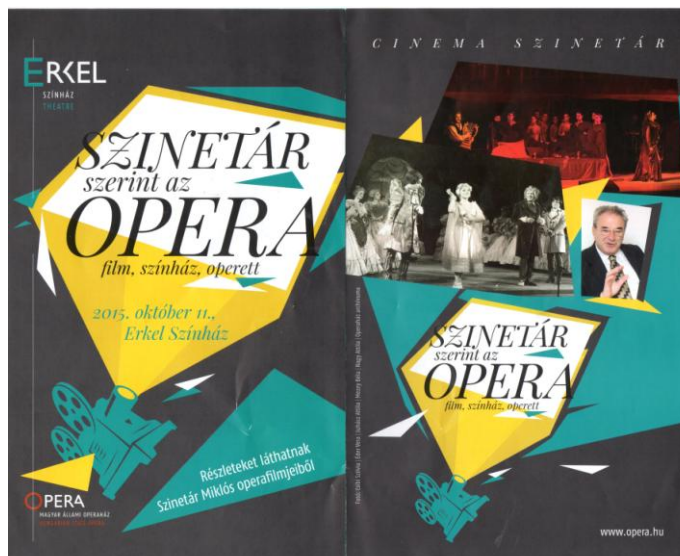
Vajon a valóságban kik ezek az irányítók? (Mert biztosan vannak!)

Mivel a darabot az Alföldi rendezte, már vártam, hogy hogyan lehet beilleszteni egy meztelen férfit, vagy ha azt nem, akkor legalább egy pucér férfi feneket (olyan ez Alföldinél, mint Jancsónál a ló és a női akt együttese). Nem kellett sokat várnom, be lehetett illeszteni!

2015.10.11. vasárnap Erkel Színház

Szinetár szerint az opera

Amint azt későbbiek során megtudtuk – Rozsos Istvántól – eredetileg úgy volt, hogy az Erkel Színházban az adott időpontban filmet fognak forgatni. De a filmforgatás elmaradt. Akkor jött az ötlet, hogy a Szinetárnak adja ezt a napot az Ókovács, „csináljon, amit akar”!

Szinetár pedig csinált. Az első részben operafilmekből láttunk részleteket. A második részben pedig, azokat az énekeseket hívta meg a Kossuth-díjas rendező, akikkel a hosszú évek során dolgozott, éppen ráértek és vállalták is az azonnali beugrást. (Azt természetesen halkan teszem hozzá: és még élnek!) I

Gyönyörű névsort állt össze: Kalocsai Zsuzsa, Kolonits Klára, Berkes János, Gárday Gábor, Gulyás Dénes, Kovács Kolos, Rozsos István, Szüle Tamás, Berczelly István, Miller Lajos.

Rozsos Istvántól tudtam meg azt is, hogy szeptember végén szóltak neki, és fogalma nem volt, hogy mit kell majd tennie? Ebből gondolom, hogy a többi énekes is ugyan így járhatott. De nem okozott az énekeseknek különösebb problémát, hozták a frakkjukat és dalra (tánkra) fakadtak.

Idézet a műsorlapról: „ (Szinetár Miklós) Az a fajta személyiség, akinek megtiszteltetés a társaságában lenni, s aki úgy mesél színházról, filmről, művészetről, történelemlről – az életről, hogy hetekig hallgatná az ember. Fáradhatatlan, nyitott, sziporkázó egyéniség, aki nem szűnő kíváncsisággal, lelkesedéssel veti magát a munkába, a színházi életbe.”

Mi is Ő miatta mentünk, tudtuk, hogy mire számíthatunk és nem is csalódtunk.

Kár, hogy szakadt az eső és nem vittem kabátot, ez volt az egyetlen baj, hiba ezen az estén.

Csak felsorolás szerűen emlékeztetőnek szánom az alábbi bejegyzéseket:

2015. 10 14. szerda Kistarcsa

Összejövetel a VIII. b-vel az Amerikából éppen itthon tartózkodó osztálytársuk miatt.

2015. 10 15. csütörtök Szalag utca

Három falevél kérdései a Bokányi Általános Iskola tanítási, életre nevelési módszeréről
Dercze László, volt igazgató faggatása,
Lukács László moderátor közreműködésével
Hangfelvétel készült Szántó Erika részére.

2015. 10. 19. hétfő Szalag utca

Katzburg rokonság összejövetele: **Hogyan tovább?**

2015. 10. 21. csütörtök Szabados zenei estek

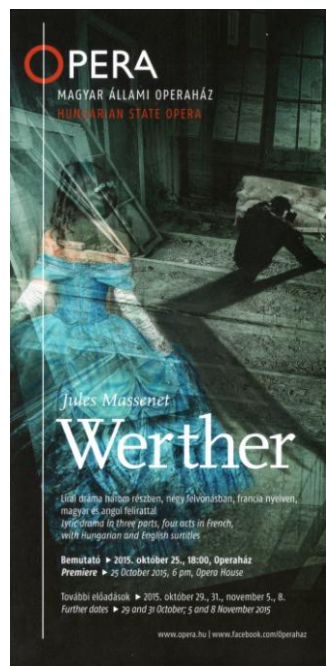
Queen együttes, emlékezés Freddie Mercuryra

A Szabados Zenei Estek előadásainak sorában ezen az estén a valaha létezett egyik legcsodálatosabb együttes a Queen bemutatására és Freddie Mercuryra való emlékezésre került sor. George olyan videókat szedett le az internetről és állította össze műsorát, amelyek különlegességek és nem voltak annyira – közhelyszerűen – ismertek. Nagyon sikeres este volt. Köszönjük szépen.

2015. 10. 22. csütörtök Magyar Állami Operaház

Jules Massenet: Werther

OPERA

MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ
HUNGARIAN STATE OPERA

Szövegíró | Librettist ► Édouard Blau / Paul Milliet / Georges Hartmann
Rendező | Director ► Székera János
Diszettelevéző | Set designer ► Horesnyi Balázs
Jelműtervező | Costume designer ► Kovács Yvette Alida
A gyermekkar vezetője | leader of the children's chorus ► Gupcsó Györgyvir

Karmester | Conductor ► Michel Plasson

Werther ► Arturo Chacón-Cruz, Nyári Zoltán
Albert ► Rajz Zsolt
Le Bailly ► Besz Tamás
Schmidt ► Szekován János
Johann ► Egri Sándor
Charlotte ► Schöck Atala
Sophie ► Celeng Mária
Wühlmann ► István Gergely
Különc ► Haris Nadin

Goethe mindössze 6 hét alatt írta meg Az ifjú Werther szenvedései c. levelegényét, amely egy ifjú költő reménytelen szerelmét meséli el, aki a kirók elől végül a halálba menekül. A mű azonnal best seller lett, egy csapásra híressé tette szerzőjét és elindította a „Werther-kultust”. Jules Massenet kíváló érzékekkel találta meg a zenei és drámai nyelvet, amely által a német epistolából az operairodalom egyik legzavartabb szíriaművévé vált. A francia operarepertoár egyik legfontosabb darabját Székera János állítja színpadra.

Goethe wrote his epistolary *The Sorrows of Young Werther* in only 6 weeks, telling the story of the unreturned love of a young poet who eventually chooses to kill himself to escape his suffering. The work immediately became a best seller, making the author famous overnight and unleashing a "cult of Werther". With immense sensitivity, Jules Massenet was able to find a musical and dramatic language that would change the German epistolary into one of the most heart-breaking loves stories of operatic literature. This major piece of the French opera repertoire is staged by János Székera.

www.opera.hu | www.facebook.com/operahu

Az opera cselekménye: A fiatal Werther, akinek még nincs határozott terve az életre, a városi élettől az idilli „Wahlheim” faluba menekül. Élvezi a természetet és benyomásait rajzokban dolgozza fel. Bizonytalan célja az, hogy egyszer művész legyen. Egy napon megismerkedik egy tisztartóval, aki meghívja látogatóba, Werther azonban megfélekedzik róla. Egy táncmulatságra utazva több fiatal társaságában, megállnak a tisztartó házánál, hogy lányát, Lottét is magukkal vigyék. Werther megpillantja a lányt hat kisebb testvére körében, ahogy kenyeret vág nekik a vacsorához. Az ifjú Wertherre mély benyomást tesz ez a családi jelenet, és középpontjában álló fiatal lány, aki anyaszerepet játszik özvegy édesapja háztartásában. A bál közben Lotte a „világ legédesebb őszinteségével” fogadja el, hogy Werther legyen a párja a német valcernél. „Itt az a szokás ..., hogy minden összetartozó pár együtt marad a német táncnál, az én lovagom azonban rosszul keringőzik, és csak örülni fog, ha nem gyötröm vele.”

Amint Lotte barátnői észreveszik azt a szerencsés összhangot, ahogy Lotte és Werther táncolnak, emlékeztetik a lányt Albertre. Werther kérdésére Lotte „sétára nyújtva a karját” elmondja, hogy „Albert egy derék ember, akinek úgyszólván a jegyese vagyok. Amikor Lotte jegyese, Albert visszatér hivatali útjáról, Werther érzelmei teljesen megváltoznak. A jegyes jelenléte ráébreszti szerelmének reménytelenségére. Jóllehet Albert rokonszenves, jó kedélyű ember, közte és Werther között feszült marad a viszony. Amikor Werther rájön, hogy Lotte iránti érzelmeit nem élheti ki, elhagyja a falut, hogy távolabb kerüljön tőle. Egy ideig egy követnél dolgozik, de az üzleti pedantéria és udvariassági formák ráébresztik, hogy a felső osztály életmódjával nem tud azonosulni, ezután csalódottan tér vissza Wahlheimba.

Időközben Lotte és Albert összeházasodtak. Werther ennek ellenére újra és újra meglátogatja Lottét, egészen addig, amíg az asszony megelégedi és megkéri, hogy csak karácsonyeste jöjjön vissza. Werther azonban a határidő lejárta előtt meglátogatja Lottét Albert távollétében és Osszián dalaiból olvas fel neki. A költemény hatása alatt „Werther átkarolta, melléhez szorította Lottét, és őrző csókokkal borította el remegő, dadogó ajkait”, Lotte azonban „gyenge kézzel eltolta magától”. Ez az eset döntő jelentőségűvé vált Werther számára: most már biztosan tudja, hogy a férjezett nő szereti, mivel kilépett a társadalmilag elfogadott normák köréből.

Werther utolsó levelében megírja Lotténak, hogy boldog, mert minden vágya és reménye teljesült, majd föbe lövi magát az Alberttől kölcsönzött pisztollyal.

Massenet, zenésítette meg Göthe Az ifjú Werther szenvedései című művét és megszületett a francia operairodalom egyik legszívszorítóbb szerelmi története. A művet Szikora János állította színpadra.

Kellemesen szépre festett díszletpanelekből állt a díszlet. A főként tájképeket tartalmazó táblákat a jeleneteknek megfelelően, egyszerűen csak leengedték a zsinórpadról. Nagyon jó ötlet volt, egészen addig, amíg a lakásbelsőt ábrázoló panel mellett kellett elhagyni a szobát, amikor pedig az ajtó fel volt festve a panelre.

Nagyon korrekt előadást láttunk, de maradandó, nyomatékos élményem nem maradt!

2015. 10. 24. szombat **Szomszédünnep** a Szalag utcában

Ilyen összejövetelt az utóbbi időben mindig rendezünk a házban. Aztán rendet rakunk és „bezárjuk” a kertünket. A „hagyományoknak” megfelelően paprikás krumplit főzött a főszakácsunk, Görög Laci és hívtunk vendégeket. Jelen esetben régi lakókat. Sajnos az időjárás nem volt igazán kedvező, és az október 23-i ünnepnap is „betette a kaput”, ahogy mondani szokták, mert sokan több napra elutaztak Budapestről.

Azért voltunk elegenden és a krumpli is mind elfogyott.

2015. 10. 25. vasárnap Katona József Színház

Joël Pommerat: A két Korea újraegyesítése

„A két Korea újraegyesítése egymástól független pillanatszelekt sorozata. Ezek az ironikus - humoros történet - töredékek leginkább olyanok, mint az egy témára írt novellák” –írja a darabról a szerző. Joël Pommerat a mai francia színház egyik legizgalmasabb alkotója, író, rendező, színházigazgató.

Tudtuk, hogy nem politika, tudtuk, hogy nem színdarab, tudtuk, hogy a két Korea egyesítéséről szó sincsen, mindent tudtunk, mégis valahogyan mást vártunk. Egymásra hányt kis történeteket láttunk, amelyeknek semmi közük sincs egymáshoz. Kb. olyan kis szövegszeletek egymásután dobálása, mintha Örkény Egyperceseit olvastuk volna, Örkény zsenialitása nélkül. A legnagyobb bajom, hogy nem volt időm azonnal leírni az előadásról szóló véleményemet és amikor sort kerítettem rá már csak két kis jelenetre emlékeztem az elsőre, amelyben Szirtes Ági alakította a nő el akar válni a férjétől. És a sorozat nemtudomhányadik elemére, ahol a Rezes Judit egy „rossz lányt” alakít és a paciensétől először 120 Eurót kér, aztán saját maga lealkudja ingyenre a tarifát, majd az aktus után megpróbálja elszedni a pasi összes pénzét.

Törtem, törtem a fejem, hogy milyen jelenetek voltak még, de szürke köd, homály, semmi. Elmentem a színház Home Page-jára és megnéztem a képeket, így jutott még eszembe Kulka János Sanzon száma, és annak a házaspárnak a jelenete, akik baby csözt hívnak a nem létező gyerekeik mellé, valamint az esküvőjére induló elvált asszony jelenete, amikor az egyik barátnő tiltakozik a nász ellen, mert előző nap este megcsókolta őt a vőlegény.

Közben, lévén hónap vége, volt egy Szalon is. Kiderült, hogy többen látták ezt az előadást (nem írhatom, hogy „darabot”, mert az nem volt) és mindannyiuknak nagyon tetszett, humoros, szórakoztató volt. Hát nem tudom.....

Nem tudom, hogy Kulka Jánosnak a Nemzeti Színházi III. Richardja után ez a sanzon éneklés lett volna az álma? (Persze egy kis pihenés nem árt!) A többi szereplőt nem bánom, mert nők és Ők több mindenben, egyszerre találják meg önmagukat, jobban illeszkednek a feladatokhoz, mint a férfiak, ugyebár a Fullajtár rendez, az Ónodi filmez, a Rezes Judit a két gyereke mellett táncol, Szirtes Ági mára már fogalom lett és Ő is több mindennel foglalkozik. Nekik jobban belefér a tényleges játék az életükbe, miközben a férfiak nagy „vadra” vadásznak, és csak akkor „énekelnek”, ha nincs más!

Tele van szépséggel ez a mű, a hibája is éppen ez, túlon túl hosszú. Mintha a zeneszerző beleszeretett volna a saját tevékenységébe és írta, írta a zenék hosszú sorát, elragadtatással, aztán meg nem tudta elszánni magát, hogy „megnyírja”! A cselekmény is kevés ennyi zenéhez.

Az opera története: Asszád, a fiatal zsidó diplomata visszaérkezik hazájába, Salamon király országába, ahol a menyasszonya, Szulamit, epedve várja, és készül az esküvőre. Ugyan erre a napra, Salamon király előkelő vendéget vár, Sába királynőjét, aki azért érkezik, hogy a bölcsességéről híres Salamon királyt próbára tegye. Asszád, jelenti be a díszes vendég közeledését, s mikor ezt a feladatát ellátta, azonnal el is akar menni. Salamon azonban kérdőre vonja a férfit. Asszád elmondja, hogy Libanonban beleszeretett egy látomásba és így nem veheti el Szulamitot. Salamon maradásra bírja, visszaáll az eredeti rend. Ekkor különböző tarka és szelíden vad állatok kíséretében belép Sába királynője! Asszád szinte felsikít, rájön, hogy nem látomás volt, amit átélt, hanem valóság és a valóság, a szépség megtestesítője: a királynő. Mindezeket elmondja Salamonnak és még azt, hogy a hölgy ölelte is őt! Sába királynője azonban, visszautasítja a kérdést, amit Salamon feltesz, és állítja, hogy soha életében nem látta ezt a férfit!

Asszád összeomlik, a „templomhoz nem illő módon viselkedik”. Ezen a zsidók felháborodnak és becsukják, sőt, halálra ítélik, csak a király, Salamon kegyelmezhet meg neki.

Így zajlik le az események nagyobb része, ami ezután következik már nem cselekményes, csak fájdalmas történet és zene, zene! Mind a két nő a maga módján megpróbálja megmenteni Asszádöt. Sába királynője Salamonnal kacérkodva, aki a fele királyságát is felajánlja neki. Amikor a királynő meggyőződik, hogy a király bármit megadna neki, akkor „csak” a halálra ítélt Asszádöt kéri. Salamon persze nem érti, hogy miért kér olyasmit, amit, akit nem is ismer?

Mindezeket megelőzi egy csodás jelenet, amikor Szulamit kikönyörögi Salamontól a kegyelmet Asszád részére. Szerintem az az ária, amit Szulamit előad (Sümegei Eszter) – azon kívül, hogy Sümegei pályafutásának csúcspontja ez a szerep – a világirodalom leggyönyörűbb szerelmi vallomása. (Viharos taps követte, természetesen.) Egyszerűen maga volt a tökély. Nem csoda, hogy Salamon végül megkegyelmez, és a sivatagba küldi Szulamit után Asszádöt. Ugyanis Szulamit megígéri Salamonnak, hogy a további életét az Örökkévalónak szenteli és elvonul a sivatagba egy magányos, pálmafa körül kialakult oázisba. Asszád azonban egy hatalmas homokviharba keveredik, nem éri el az oázist, meghal.

Amikor a Sába királynője trükkösödik Salamonnal, valószínűleg Asszád már nem is él! Kiderül azonban, hogy halálosan beleszeretett Ő is, kis kalandjuk során, Asszádba, sajnálatos módon a férfi mégis inkább a jószág után ment a sivatagba és nem a szépséges, de szívtelen királynőt választotta, aki kétszer is megtagadta őt. Szép mesei történet, szomorú véggel.

Goldmark Károly nagyoperája a szerző halálának 100. évfordulójára került bemutatásra, rendező: KáéI Csaba.

A rendezéssel, főleg a díszlettel, de a jelmezzel kapcsolatosan is voltak kifogásaim, hogy miért kellett totál fekete kurd jelmezbe öltöztetni több szereplőt és Asszádra

rémes ruhákat adni. Az is igaz, az előnytelen adottságokkal rendelkező thai Nutthaporn Thammathi-val nem volt mit kezdeni.

Volt az operának egy ötletes, nagyon szép jelenete a nyitány alatt. Ekkor még nem ismerjük a történetet, de látunk egy mesét, egy idilli jelenetet, amelyet két táncos ad elő. Egy csodálatosan szép nő fürdik a patakban, és kilesi őt egy férfi. A patak egy hatalmas muszlin anyag, amelyben meg lehet mártózni, bele lehet mélyülni. Pontosan, úgy ahogyan a két ember mélyül bele a szerelembe véletlen találkozásuk során. Szép volt.

2015. 10. 30. péntek Szalon „**Szabados est**”

Ez az est a Szabadosé volt. Nagyon azt találta ki, hogy beszéljünk, ami nem volt rossz ötlet, mert már régen nem beszélgettünk egymással. Ami viszont a találmány hátránya, hogy a beszélgetős műfaj, szerintem, kis csoporthoz kötött és inkább spontán jellegű szokott lenni.

Az ilyen nagy nyilvánosság előtti megnyilvánulásnak érzelmi korlátai vannak. Így az ember olyan valaminek elbeszélésére „kényszerül”, ami nem annyira lényeges. Ha meg nem lényeges, akkor meg nem számíthat érdeklődésre. Ezért jelentkező sem nagyon akadt.

George nagy ravaszul azt mondta, hogy: „Amíg Ti gondolkodtok, addig én elmesélem a Szabados & társai cég 25 éves történetét” És elmesélte. Ezt a történetet azonban mi, szinte mindannyian végig éltük Vele. Újdonsággal csak a Gyémánt Gyuri kiegészítése szolgált, Ő ugyanis érdekelt volt a cégben, mint „társai” című titulus egyik alanya. Aranyos volt, őszinte és vicces, sok esetben sajnós! (Lásd pl: ...és akkor körül ültük az asztalnál az alumínium harangjátékkal készített hangfelvételt...)

Szintén nagy élmény volt számomra a Gyémánt, alma hámozása. Van a Susevának egy festménye egy idős néniről, aki almát hámoz. Gyuri tegnap este előadta ezt a jelenetet csak férfi- és persze fiatalabb kivitelben, de lényege a munkálatnak azonos volt. Az áhítat, az alma iránt érzett kulináris kielégülés élményének reménye látszott a Gyémánton. Egyébként az alma hámozása másnak is nagyon „bejött” mert pillanatok alatt többen ettek almát a Suseva készletéből, mint az összes eddigi Szalon alatt, együttvéve!

Megpróbáltam megörökíteni, de a lényeges pillanatot mégsem tudtam elkapni. Talán azért mert rávetítettem a Suseva képére a Gyémánt látványát és ezt semmilyen fotó nem tudja visszaadni.

Másik nagy élményem a Szalonból: Szűcs Zsuzsi beszámolója a Szíriában töltött évről. Nem a jelenlegi Szíriáról van szó természetesen, hanem az 1980-as évek végéről. Amint megtudtuk, Zsuzsi, ösztöndíjasként élt egy évet az arab országban. Fantasztikus élményekkel és arab nyelvtudással érkezett haza, de amire megérkezett, megtörtént a rendszerváltás és a vállalat, amely kiküldte őt már nem volt meg! A cég eltűnését átvészelte valahogy, de a mostani történéseket, ami Szíriában, valamint a menekültekkel történik, azt nagyon nehezen viseli.

Mivel előző nap láttuk a Sába királynőjét, csodálatosan illeszkedett az opera cselekménye, helyszíne a Zsuzsi által elmondottakkal, szóval nekem nagyon élményszerű, tanulságos volt az ismertető. Mivel a George szólította fel a Zsuzsit a beszámolóra és Ő hajlandó is volt mesélni, köszönöm mind a kettőjüknek!

Más: Többen kérdezték már meg tőlem: Minek jártok annyit színházba, operába, ha nem tetszenek az előadások?

Szíven ütött ez a kérdés, mert sokszor igaz, főleg az utóbbi időben. Apám, aki a kultúrára szoktatott, mindig azt mondta: „Ha nem megyek el, nem tudom meg azt sem, ha jó volt egy előadás. A rosszból is mindig lehet tanulni. Ráadásul érdekel más felfogása is, persze lehet, hogy nem egyezik az én ízlésemmel, akkor mondom, hogy rossz, de ez egyáltalán nem biztos, csak nekem nem tetszett! Az operában pedig a zenét, akármilyen is a rendezés, nem lehet elrontani. Nem szeretnék lemaradni a fergeteges élményről sem, ritkán ugyan, de előfordul, hogy egy-egy estén megtáltosodik valaki és magával rántja a többit, és én ott szeretnék lenni!”

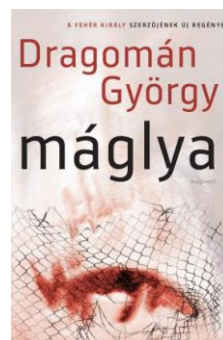
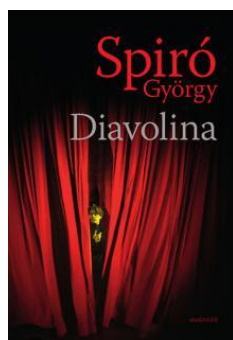
Hát valahogy így!

Mire írtam, hogy „igaz”? Hát arra, hogy sajnos öregszem és háklisabb vagyok, mint régebben, nem hallok túl jól és vannak más bajaim is, tehát az előadástól azt várom el, hogy olyan jó legyen, hogy minden bajomat el tudja felejtetni velem. Ez pedig nehéz!

Nagyon érdekes, hogy például a Bodrogi Gyulát, vagy a Szilágyi Tibort mindig hallom és értem, tehát nem lehet más ok, mint az, hogy a mostani színészek nem tudnak rendesen beszélni, hadarnak, nem ejtik ki a magánhangzókat stb. Szoktam emlegetni a Montágh Imrét (nem is beszélve a Gáti Józsefről), mert amióta meghalt, nem tudom, hogy tanít-e valaki a Színművészeti Egyetemen retorikát, hangképzést.

Két könyvről van beszámolni valóm: Suseva ajánlott két könyvet, de nem tudtam megszerezni őket. (Nem veszek soha többé könyvet, mert már nem gyűjtök olyan dolgokat, amelyek rámaradnak a gyerekeimre, és csak Nekik okozok gondot). Amikor a zakuska főzés volt, arra a napra kivette nekem az etyeki könyvtárból a Venya az egyik könyvet, amelyet azon a napon el is olvastam. (Rövid határidőre kapta meg a és így nem mertem elhozni. **Spiró György: Diabolina** című könyvéről van szó.) Valójában több időt kellett volna rászánnom, de, amikor rájöttem, hogy miről szól a könyv, arra is rájöttem, hogy már nem nagyon érdekel, hogy egy társadalomban milyen összefonódások, milyen személyi függőségek, milyen kapcsolatok és indulatok léteznek. (Azért írtam jelen időben, mert szerintem ez ma is ugyan így van! Miért esnek az olvasztott vas medencéjébe, politikusok, miért hal meg a korona tanú a rendőrségi autóban, miért ölnek halomra embereket az Aranykéz utcában, és miért lőnek le fényes nappal egy média gurut a saját kocsjában a piros lámpánál, miért hal meg a költő/író, aki politikával is foglalkozik fiatalon, vagy miért üti el az autó csupa véletlenségből a politikai konkurenciát?)

Szóval Gorkij cselédje, aki elvégzi az orvosi egyetemet, de továbbra is Gorkij mellett marad, Ő meséli el a történetét és azt, ami Gorkij feleségei és szeretői körül, valamint a politikában történik. Ami, tehát ennek a hölgynek (Diabolina) a teljes élettartamára vonatkozik és a fent említett körökben előfordul piszkosság, azt mind megtudhatjuk ebből a könyvből.

A másik könyv: **Dragomán György: Máglya** című könyve. A romániai történeésekről, Ceaușescu halála utáni időkről szól a könyv, egy árvaságra jutott kislány és az Ő nagymamája történetén keresztül elbeszélve. (Még csak a felénél tartok.)

Jó olvasást kívánok

Szeretettel

